

Troška zo Stožka

1. Čo nové v obci
2. Čo ste možno nevedeli
3. Niečo, čo je dobré vedieť
4. Podujatia obce
5. ZUŠ
6. MŠ
7. Zo športu
8. Zo života farnosti
9. Jednota dôchodcov Stožok
10. Narodení, Opustili nás

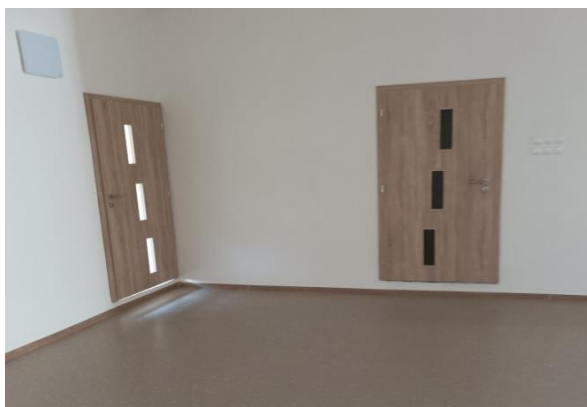
1. ČO NOVÉ V OBCI

Vážení spoluobčania, tak ako každý rok, aj tento rok sa vám prihovám v mene svojom i v mene všetkých pracovníkov obecného úradu. Aj v tomto roku čelí naša spoločnosť mnohým výzvam. Pripravenosť všetkých samospráv, ktoré ukázali silu a schopnosť postarať sa o svojich občanov, je vystavovaná stále novým skúškam. Samosprávy si ani v tomto roku neoddýchnu. Štát nám ukazuje jeho ďalšie slabiny v oblasti civilnej ochrany v každom smere. 24. februára 2022 sa začala invázia ruských vojsk na Ukrajinu. Každý racionálne a ľudsky zmýšľajúci človek musí odsúdiť tento počin Ruska. Nech už sú dôvody a súvislosti akékoľvek, trpia a zomierajú mnohí civilní obyvatelia, ženy a deti. Každý, kto chce, pomáha utekajúcim ľuďom v rámci svojich možností. Osobne sa chcem vám všetkým za akúkoľvek formu pomoci utekajúcim poďakovať. Aj náš spôsob života, akým spoločnosť doteraz žila, sa začal postupne meniť. Inak vnímame slovíčka bezpečnosť, stabilita a istota. Neustále zvyšujúce sa ceny majú dopady na všetko a všetkých. Platí to aj v rámci investičných zámerov miest a obcí, ktoré veľmi ťažko finančne plánujú rekonštrukcie, prestavby a výstavby. Často sa stretávam s konštatovaním, že sa v obci nič nerobí, resp. že sa realizujú projekty, ktoré nikto nechce. Dovolím si s týmto názorom nesúhlasiť a uviesť k tomu nasledovné fakty. V našej obci sme celé štyri roky, aj napriek nepriaznivým a nepredvídateľným okolnostiam (pandémia, vojna na Ukrajine, hosp. kríza), intenzívne pracovali na projektoch, ktoré majú cieľ zabezpečiť rozvoj našej obce. Hodiny strávené na príprave podkladov a na rokovaníach nie sú viditeľné, ale bez nich nie je možný konečný výsledok. Dotáciu nie je možné získať na každý účel a tiež nie na každý účel sa dotácie poskytujú, napr. na rekonštrukciu alebo výstavbu miestnych komunikácií pre obce nad 1000 obyvateľov. Som vo funkcii už ôsmy rok a za osem rokov nebola vyhlásená výzva na komunikácie. Našťastie sa nám podarilo získať dotácie aspoň na jeden chodník a cyklochodník. Snažíme sa čo najviac zapájať a žiadať o dotácie, no nie vždy je to možné, tento rok sme sa nezapojili do výzvy na kanalizáciu z dôvodu, že obec sa musí v prvom rade popasovať a vyriešiť dažďovú vodu, ktorá je napojená do splaškovej kanalizácie. Po zrealizovaní kamerovej prehliadky splaškovej kanalizácie bolo zistené, že niektoré rodinné domy sú napojené dažďovými vodami do splaškovej kanalizácie. Ako starostka obce by som určite radšej riešila nové projekty a budovala nové veci, ale v prvom rade nám treba opravovať už to, čo je vybudované. Pozrime sa na fasádu objektu šatní v športovo-oddychovom areáli (ďalej len ŠOA) kultúrny dom, bytové domy. Všetko si žiada rekonštrukciu, ale kde na to zobrať peniaze? Teší ma konštatovanie, že aj v týchto pohnutých časoch pomaly napredujeme a aj z mála, keďže obec nemá iné vyššie príjmy, napr. z predaja pozemkov, z urbáru do roka necelých 1000,- eur, dokážeme robiť investičné akcie. Za podporu by som sa chcela poďakovať poslancom obecného zastupiteľstva. Vďaka nim sme mohli v roku 2019 dokončiť materskú školu a presťahovať našich najmenších do novej budovy, ukončili sme výstavbu cyklochodníka, rozšírili kanalizáciu, počas pandémie v roku 2020 sme osadili detské ihrisko do materskej školy, vymenili strechu na budove šatní na ŠOA, urobili automatickú závlahu na futbalové ihrisko, rozšírili rozhlas a osvetlenie do odľahlých častí obce Slivkovci a Hraškovci, z dôvodu opatrení COVID-19 sme urobili vonkajšie sedenie pri

bowlingu, v roku 2021 sme zrealizovali rekonštrukciu multifunkčného ihriska, lezeckej steny, mostíka u Šakových, doplnili solárne osvetlenie pri bytovkách za Jednotou, odvodnili bytový dom č. 372. Tento rok sa nám podarilo zmodernizovať a skultúrniť priestory nášho kultúrneho domu. Vymenili sme komplet vonkajšie a vnútorné výplne, t. j. okná a dvere, prerobili elektriку v hlavnej sále, obili vlhkú omietku, natiahli novú, vymenili strop, podlahu, prerobili sociálne zariadenie, ktoré bolo v bývalej materskej škole na triedu pre účely základnej umeleckej školy a aspoň sčasti sme ešte ostierkovaním a omaľovaním skrášlili triedy ZUŠ.

PRED

PO

A takto vypadá už aj s výzdobou

V každodennom živote sa striedajú lepšie obdobia s horšími a naopak, občas zasiahne náhoda či šťastie, občas nám veci nevyjdú, na to, čo máme, si musíme zarobiť alebo sa o to zaslúžiť vlastným úsilím. Také je to aj v obci. Historicky sme neboli bohatá obec, nevlastnili sme pozemky, cesty, budovy. Všetko čo máme, sme si museli tvrdo a ťažko zariadiť, vybudovať a zaplatiť. Nemáme žiadnu veľkú spoločnosť, fabriku či firmu v katastri, ktorá by nás finančne ťahala. Nemáme prírodné, historické, či iné dedičstvo alebo majetok. Obec dostáva financie z podielových daní (dotácia od štátu) a z výberu vlastných daní (pozemky a budovy obyvateľov, firiem). Všetky tieto financie nám stačia na bežný chod, údržbu, kúrenie, elektriку, svietenie, opravy, financovanie celej MŠ, platy, odvody a všetky povinnosti zamestnávateľa za obecných zamestnancov, riešenie bežných porúch a povinností (pravidelné revízie, a testy, odvody, dane, poplatky, zrážky a pod.), ktoré nám ukladá štát.

Peniaze sa, samozrejme, dajú už roky získať z rôznych dotácií a EÚ fondov, no nie vždy sme úspešní. Na akékoľvek budovanie, nové projekty, projektové dokumentácie či vysporiadania majetku sú tiež potrebné peniaze. Stožok nie je chudobná, ale nie je ani bohatá obec. Obec vie žiť bežný život – opravíme akútne problémy, urobíme alebo vyčistíme, kúpime niečo nové, ak staré doslúžilo, postavíme drobnú

stavbu. Takto to bolo aj v predchádzajúcich obdobiach. Akýkoľvek rozvoj a budovanie je postavené na financiách. Každý deň, keď prechádzam po uliciach, vidím, čo všetko je treba urobiť, opraviť, obnoviť, vybudovať. Tak ako v domácnosti, aj v obci každý deň riešime dilemu, čo skôr, čo najviac horí, čo vieme ako obec urobiť, čo bude najlepšie, najvýhodnejšie. Nejde to však bez aktívnej účasti samotných obyvateľov. Bolo to tak v dávnejšej minulosti, napr. vybudovanie vodovodu, cesty na cintorín, materskej školy, ale aj nedávna prerábka hasičskej zbrojnice, ktorú si dobrovoľní hasiči pomaly prerobili, učitelia zo ZUŠ, ktorí si maľovali triedy, keď sa sťahovali do priestorov bývalej materskej školy alebo teraz po prerobení kultúrneho domu prišli pomôcť poradiť. Futbalisti sa starajú o ihrisko, vybuďovali posilňovňu, dôchodcovia prišli pomôcť vyriadiť cintorín. Bez materiálnej a fyzickej pomoci veľkého množstva obyvateľov by sme to dnes nemali. A slúži to nielen im, ale všetkým. Mrzí ma, že sa stretám aj s postojom „veď je to obecné, tak nech sa obec postará“. Ako obec nemáme ľudí na verejnoprospešné práce, a preto je to pre obec o to ťažšie, ale aj s tým sa musíme vedieť popasovať. Keď chceme ušetriť peniaze, zatvoríme úrad a ideme či to vypleť skalky k bytovým domom alebo vyhrabať pokosené seno okolo bytoviek. Touto cestou by som sa chcela poďakovať všetkým mojim zamestnancom, že stoja pri mne a pomáhajú mi aj nad rámec svojej pracovnej náplne a pracovného času.

Hodnotenie mojej práce a obecného zastupiteľstva už nechávam na vás, milí spoluobčania. Som si vedomá, vyhovieť sa nedá všetkým, ono je jednoduché vypisovať na sociálnych sieťach, kritizovať, sľubovať, ale také nedôstojné správanie môžeme sledovať každý deň v správach, neriešime štátnu politiku, riešime komunálnu, žijeme v obci, kde sa väčšinou poznáme.

Milí spoluobčania, do pozornosti vám dávam nastávajúce komunálne voľby. To znamená, že do obecnej samosprávy budeme voliť starostu obce a poslancov obecného zastupiteľstva, ktorí by mali spravovať obec ďalšie štyri roky. Pri výbere kandidátov by sme mali zohľadňovať odborné schopnosti, vedomosti a skúsenosti, ochotu a iniciatívu pracovať na rozvoji obce. V komunálnych voľbách rozhodneme o vedení obce a verím, že výber kandidátov bude úspešný pre našu obec a že zvolíme takých, ktorým môžeme plne dôverovať. Oni budú kandidátmi, ktorí budú úspešne riadiť našu obec a jej život v nastávajúcom očakávanom ťažkom období.

Darina Petrincová
starostka obce

2. ČO STE MOŽNO NEVEDELI

Krásky Stožku

Hrochotský Stožok

Pred niekoľkými rokmi som v rámci turistických potuliek navštívil lokalitu Stožky na Muránskej planine. Nedalo mi pokoja, keď v histórii obce Hrochoť sa zjavil súpis dedín panstva Vígľaš z roku 1663, v ktorom sa nachádza Stožok (Sztožok) spolu spojený svorkou s Vígľašom (Véghles), osadami Hutta a Dubrava. Podľa tohto zápisu by sa vznik Stožku datoval ešte skôr, ako je oficiálne.

Vo vzdialenosti približne 22,5 km severne od centra (Obecného úradu) našej obce sa skutočne Stožok nachádza. Z námestia Hrochote smerom na historické hradisko Chochuľka cca 1 km je na turistickej mape miesto s takýmto názvom, kedysi osídlená osada. Na mieste s nadmorskou výškou 695 m. n. m. sa dnes nachádza prírodná zaujímavosť, kamenná kopa (kamenný stožok), ktorý však nemá žiadne označenie a po osade na mieste nie sú žiadne stopy, len hrochotská pesnička Stožok spomína.

Kamenný Stožok neďaleko Hrochoti

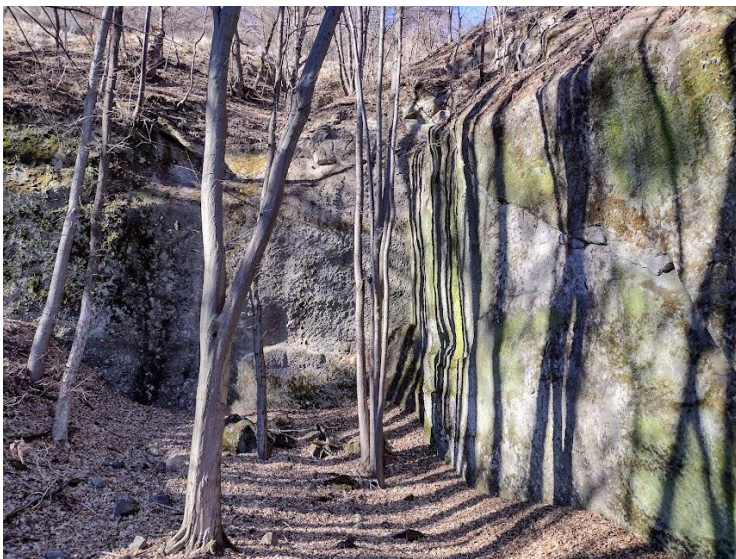
Neďaleký chodník nás dovedie po ďalšom km na hradisko Chochuľka vo výške 753 m. n. m. Mimochodom je rovnomenný kopec nad Hrochoťou dobre viditeľný aj z našej obce. Jedná sa o archeologické nálezisko (hradisko) z mladšej doby bronzovej (r. 1200 – 1000 pred n. l.). Objaviteľom lokality je Jozef Božetech Klemens, ktorého vyslala Matica slovenská v r. 1868 na prieskum a zber archeologických pamiatok. Ako archeologická lokalita s atypickými nedatovanými nálezmi sa hradisko Chochuľka uvádza v štátnom zozname kultúrnych pamiatok. Plocha hradiska je 2250 m² a okolo hradiska po jeho obvode z východnej a južnej strany je obranný val. V roku 1995 bol v lokalite archeologický prieskum archeológom UMB Banská Bystrica, pričom boli nájdené črepy z halštatskej doby a aj fragmenty

nádob z neskorej doby kamennej z rozhrania 3-2 tisícročia pred n. l. To naznačuje spolu s ďalšími archeologickými lokalitami v okolí (napr. Hrádok Lieskovec, Kaľamárka Detva, hradisko Priekopa Môt'ová, Jánošíkova skala – Abčiná), že Podpoľanie a okolie bolo osídlené oveľa skôr, ako vznikli známe hrady v okolí

(Zvolen – Pustý hrad, Peťuša, Vígláš...). Za zamyslenie stojí aj kopec Švošť nad osadou Hradná, ktorej vrcholová plošina má všetky predpoklady a znaky pravekého osídlenia hoci bez archeologického prieskumu. Na historických mapách je stavba na vrchole kopca.

Okrem toho, že celá lokalita Chochuľky dýchne na návštevníkov atmosférou minulosti, ktorú umocnia aj jamy po archeologickom prieskume, zo skál pod Chochuľkou sa otvára nádherná vyhládka na juh, kde môžeme vidieť Zvolenskú kotlinu, pohoria Javorie, Ostrôžky a samozrejme náš Stožok.

Prírodná rezervácia Rohy

Na severe územia našej obce za diaľnicou a cestou E I/16 je kopec zvaný Rohy, ktorý vznikol ako parazitický kráter sopky Poľana. Názov má z minulosti, keď pri pohľade na kopec pripomínal rohy vola. Najvyššie miesto je nad našou obcou, takmer nad prípojkou obce s E16 a má rovnomenný názov Rohy a meria 657 m. n. m. Kúsok pod vrcholom je čistinka, z ktorej je pekný výhľad na našu obec a v minulosti bola tiež využívaná paraglajdistami. Smerom k Detve sa nachádza lokalita Prostredný vrch s výškou 585 m. Pod ním

pri ceste E I/16, nad odstavňou plochou vedľa dlhej rovinky je prírodná rezervácia Rohy v správe štátnej ochrany prírody Poľana. Prírodná rezervácia bola vyhlásená v roku 1986 a je tzv. bezzásahová a je určená na ochranu xerothermnej vegetácie Zvolenskej kotliny. V októbri 2021 pre TASR uviedol Vladimír Hruz z správy CHKO Poľana, že táto prírodná rezervácia je floristicky bohaté územie, rastie tu vyše 200 druhov rastlín, taktiež je tu výskyt bezstavovcov, ktoré sa viažu na otvorené lesostepné územia; zistilo sa tu 54 druhov motýľov a vzhľadom na bezzásahovosť, (na mieste ostáva spadnuté mŕtve drevo), stáva sa domovom živočíšnych druhov európskeho významu, napr. roháč obyčajný. Južná strana kopca je kamenistá, preto sa tu nachádzajú

rôzne jašterice a plazy. Z cicavcov sa v Rohoch nachádza početné zastúpenie srnčej, jelenej a diviačej zveri a nachádza sa tu početné stádo muflónov, ktoré tu boli umelo nasadené niekedy v 80-tych rokoch minulého storočia. V kopcoch, kde čoraz častejšie zabľúdi putujúci medveď, nemajú prirodzených nepriateľov s výnimkou človeka a priľahlej cesty, kde dochádza často k stretu vozidiel so zvieratami. Pravdepodobne výstavba diaľnice ešte viac obmedzila prístup zveri k vodnému toku Slatina, preto je častejší výskyt zvierat práve v miestach možného prístupu – pri tzv. Čiernom moste a za rezerváciou Rohy smerom k Detve.

Vyhliadka z Chochuľky

Priamou súčasťou rezervácie sú zaujímavé kolmé skaly pripomínajúce dávne obydlia alebo lom, ktoré sú chránené pred zrakmi vegetáciou. Rezervácia Rohy je neprístupná verejnosti. Nad uvedenou rezerváciou sa nachádzajú chodníky, často využívané rekreačnými bežcami a turistami.

Pri rieke Slatina na území obce Stožok sa nachádza nálezisko Korunkovky strakatej z čeľade ľaliovitých. Územie je vedené pod názvom Prírodná rezervácia Pstruša. Chránené územie je v nadmorskej výške 360 m a bolo vyhlásené v roku 1979 z dôvodu zabezpečenia ochrany vlhkomilných lúčnych spoločenstiev. Korunkovka strakatá, ľudovo nazývaná korunka, sa vyskytuje vzhľadom na odvodňovanie území už na území Slovenska pomerne zriedkavo.

Pri vymenovaní chránených území nemožno opomenúť Chránené vtáčie územie Poľana, vyhlásené vyhláškou č. 24/2008 Ministerstva životného prostredia SR, ktoré zasahuje takmer na celé územie našej obce spolu s časťami Detvy: Piešť I. a Piešť II. V našej lokalite ChVÚ je významný výskyt ohrozených druhov, a to napr. chránených Strakoša kolesára, Prepelice poľnej, Krutihlava hnedého, Ďatľa hnedkavého a množstvo iných druhov vtáctva, ktoré vyvolávajú potrebu ochrany v obmedzení používania pesticídov, dodržiavanie zmeny pravidiel hospodárenia na lúkach a v lesoch. V letných mesiacoch v skorých ránoch možno počuť z našich porastov spev množstva vtáčích druhov. Na druhej strane vidieť v našej obci vo väčšom množstve straky, pričom aj túlavé mačky patria medzi predátorov, ktoré chránené druhy, najmä hniezdiče priamo ohrozujú.

Dušan Kočlík

Povesti zo Stožku

(Zdroj: Pinka, M. J. a Kuka, P. 1993 in Pod Poľanou a v Honte II str. 165-168)

Vápnom i srdcom proti Turkom

Povešť hovorí o mládenkovi Ďurovi, ktorý žil na jednom laze Stožku. Ako poddaný Stožku bol povinný slúžiť panstvu na Vígľašskom zámku. Pre hroziace turecké nebezpečenstvo sa zámok opevňoval. Skupina, ktorú viedol Ďuro, ťažila pod kopcom Ostrôžka a vypaľovali vápno. Toto vozili na hrad, kamene zamurované vápnom oblievali vodou, čo stekalo a spevňovalo múry.

Útočiacich Turkov vojaci kráľovskej posádky zahnali strelami. Nahnevaný beg poslal zradcu Galka s bojovníkmi, aby do opevnenia vyhlbili otvory. Do spečených hradieb to šlo pomaly a ťažko, pričom pracovali len pod rúskom tmy. Keď sa nad ránom stiahli do úkrytu, cestou stretli Ďura s kravkami, ako viezol na voze vápno. Turci ho obstali a vyzvedali. Pritom im na vápno kvapla voda a Turci užasnuti sledovali reakciu vápna s vodou. Páčilo sa im to, tak nosili vodu a fŕkali na vápno, ale keď začalo vriieť a im sa ušlo niekoľko horúcich striekancov, odtiahli preč. Ďuro počkal, kým sa vápno dohasilo a pokračoval v ceste na hrad, kde všetko vyrozprával. Pri preskúmaní okolia hradu našli vojaci poškodené steny hradu. Hradný kapitán zakázal Ďurovi vozit' vápno, kým sú v okolí hradu Turci. Turci tiež zistili, že urobili chybu, že prepustili Ďura s vápnom na hrad. Preto šli do blízkeho Stožku, vnikli do chalúpok, získali požíveň, zásoby a od vystrašených osadníkov zistili, kde sa dorába vápno. Na Ostrôžkach ich vyrušili kráľovskí husári a Turci utiekli, pričom na mieste zanechali časť odevov, šable. Ďura na hrade začal kapitán verbovať, aby sa dal k vojsku. Hoci sa to kráľovským vojakom nepozdávalo, Ďura podceňovali, Ďuro sa rozhodol a ostal slúžiť vo vígľášskom vojsku.

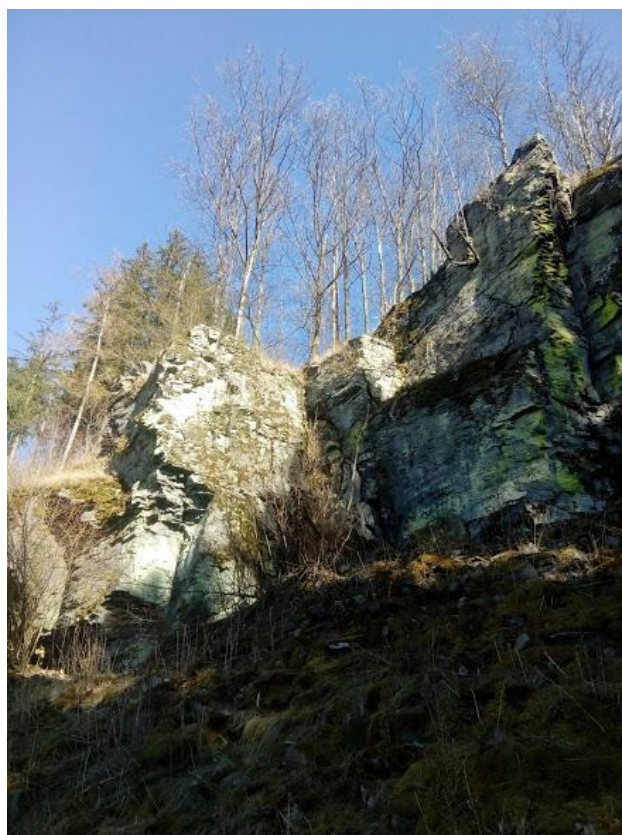
Dušan Kočlík

Čosi z povestí, tentokrát o zbojníkovi Demikátovi

Menoslov slávnych Slovákov z radov zbojníkov uzatvára Demikát Paľo z Klokoče, ktorý sa stal zbojníkom ako 20-ročný a bol postrachom ciest celej Zvolenskej stolice. Jeho otec bol nočný strážnik a hlásnik a Paľo sa naučil popri ňom na nočných pochôdzkach nebojácnosti. Zvolenská stolica vypísala za jeho zlapanie odmenu 200 zlatých a 100 zlatých za jeho mŕtve telo. To poslali na Veľkonočný pondelok v roku 1840 štyria muži z Plešivca zvolenskej vrchnosti. Počas Veľkej noci bol Demikát na návšteve u jedného muža na samote pri Plešivci. Ten ho zavolať so susedmi na poľovačku a cestou ho všetci (Bezekovci) napadli a zabili kvôli sto zlatým.

Toľko uvádza Ján Čaplovič (1780 – 1847) „Ethnographia Slavorum in Hungaria“.

Uvádza však nepresnosť, pretože Paľo bol na poľovačke v Pliešovciach a nie v Plešivci a Bezekovci boli tiež z Pliešoviec (Sásy).

Paľova skala

Matej Bel (polyhistor) vo svojom diele „Vedomosti o súvekom Uhorsku“ konštatoval obavy o bezpečnosť ciest pred zbojníkmi a lupičmi pri prechode Ostrôžkami.

Verzia Jána Mieroslava Pinku a PhDr. Pavla Kuka, CSc. zo zbierky povestí: „Pod Poľanou a v Honte II“ je odlišná, zasadila Paľa Demikáta do Zaježovej, kde jeho otec mal byť chudobný želiar. Keď drábi neprimerane trestali jeho otca a uja za pomalú prácu, Paľo Demikát ich napadol, zbil a ušiel do kopcov. So svojou družinou sa mal usadiť na Zábave pri Pliešovciach a prepádali kúrie, kaštiele, z grófovho salaša kradli ovce, drábov zbili a zosmiešňovali. K zlapaniu Paľa Demikáta malo dôjsť pri návrate zo zboja, kde bohatí bratia Beréciovcí pristihli Paľa na strome oberať hrušky. Začali strom píliť a Paľo spadol tak nešťastne, že mu konár zlomil nohu. Následne ho mučil kat, aby prezradil spoločníkov, Paľa odsúdili a v pliešovskom cintoríne popravili a zahrabali do zeme.

V tomto je pravdepodobnejšia verzia uvedená v historických spisoch Jána Čaploviča a monografie A. Medveckého.

O Paľovej skale

Mnohí možno nevedia, že na južnej hranici katastra obce Stožok, severne od Sliackej Poľany, v Ostrôžkach sa nachádza v lese ukrytá skala, ku ktorej sa viaže meno Paľa Demikáta. V jeho čase Sliacka Poľana patrila Stožku. Klokoč a Stožok bola jedna filia.

Doba bola ťažká, ľudia v okolí Vígľašského panstva trpeli tureckým útlakom, Turci im nedali spať svojimi útokmi a rabovaním, požadovali platby, naturálie a aby toho nebolo dosť, miestni mocipáni neustále zvyšovali dane, poplatky a odvody poddaných Turkom prísne trestali. Časť obyvateľov Zvolenskej stolice sa tak stalo tajnými tureckými poplatníkmi a doma museli bezplatne pracovať na údržbe hradu a na panskom, takže odvádzali dvojmo: Turkom aj domácej šľachte. Nevýhodou bolo, že vlastne cez Ostrôžky viedla hranica Osmanskej ríše. Po

Turkoch sa situácia neupokojila a prebiehali povstania šľachty, pričom vždy trpel ľud až do zrušenia poddanstva v roku 1848. Časť obyvateľov preto utekala a sťahovala sa vyššie do hôr. Niektorí sa dali na zbojnícke cestičky, zároveň sa tak vyhli verbovačke do panských prekáračiek.

Tak aj Paľo Demikát ako 20-ročný sa stal zbojníkom a územie jeho pôsobnosti siahalo pomerne ďaleko. Bol rúči a silný junák. Paľo Demikát so svojou družinou sa stal postrachom ciest Zvolenskej stolice a poznali ho od Poník po Pliešovce. Obávali sa ho aj v okolí hostinca na hranici Novohradskej a Zvolenskej stolice, ktorý bol na križovatke ciest známy pod názvom Haferník, kde bol Paľo častým hosťom. V tom čase bolo v krajine málo koní, počas vojen boli zrekvírované a preprava bola zabezpečovaná pomalými volskými povozmi, ktoré pri ceste z trhu nocovali alebo oddychovali na Haferníku. To bola aj prepájacia stanica dostavníkov. Pod rúškom noci Paľo Demikát so svojou družinou oberal kupcov smerujúcich na Novohrad o utržené peniaze, lúpili jedlo,

zbrane a tovar, ktorý následne porozdávali alebo popredali, lebo zbojníkom obmedzoval pohyblivosť. Zle spomínal na Paľa Demikáta aj panský mlynár z Detvy alebo bohatý šuster z Novohradu. A zbojníci chodili v kaľavných čižmách a krpcoch. Bohaté panstvo preto cestovalo s ozbrojeným sprievodom, no ani to nebránilo prepadu a zbojníci obrali aj drábov o oblečenie a následne v prezlečení prepadli ďalšieho kupca, ktorému ponúkli sprievod a ochranu. Demikátovci navštevovali miestne salaše, kde si kúpili jedlo, skrývali sa, občas padla za obeť aj nejaká ovečka. Paľo Demikát mal samozrejme väzbu na svoju obec a Stožok, pretože mal z hornej časti frajerku Marku z domov neďaleko Krátkeho vrchu, preto v blízkom okolí nezbíjal, ale rozdával tovar a ľudia mali k nemu pozitívny vzťah a kryli ho. Paľo Demikát údajne počas svojej zbojníckej kariéry nikoho nezabil. Zbojnícka sezóna obyčajne začínala na Juraja v apríli a končila v októbri na Michala, ak bolo priaznivé počasie, tak aj dlhšie. V zime sa zdržiaval doma alebo u frajerky.

Paľo už ako chlapec poznal všetky chodníčky po okolitých lesoch. To, čo ulúpil a nerozdal alebo neminul s družinou, ukryl v skrýši práve pod Ostrôžkou – na úpätí skaly v malej jaskyni ako aj v skrýšach na iných miestach. Pre jeho nepríjemné „stúpanie po otlakoch“ mešťanom, remeselníkom, pre prepadnutia povozov zo Zvolenskej aj Novohradskej stolice, si nespokojní poškodení mešťania a remeselníci sťažovali vo Zvolenskej stolici na ich nečinnosť. Zvolenská stolica (služno-dvorský Schurmann) vypísala odmenu za zlapanie Paľa Demikáta 200 zlatých a 100 zlatých za jeho mŕtve telo (P. Dobšinský uvádza sumu 300 zlatých za jeho zlapanie). To sa Paľovi stalo osudným. Napriek tomu, že jeho Marka nesúhlasila, aby na Veľkú noc odišiel, dohodol sa s jedným mužom zo samoty pri Pliešovciach na poľovačke. Cestou ho napadli štyria muži – Bezekovci, ktorí s ním predtým zbíjali, mučili ho, aby sa dozvedeli, kde má skrýšu a napokon ho zabili kvôli odmene. Jeho telo poslali na Veľkonočný pondelok do Zvolena, za čo dostali 100 zlatých. Paľo Demikát je pochovaný na cintoríne v Klokoči v neoznačenom hrobe.

Povrávalo sa, že Bezekovci sa vybrali do Stožku hľadať skrýšu Paľa Demikáta aj po roku, ako ho chytili, na Veľký piatok, kedy sa hory otvárajú a odhaľujú poklady. Pod Paľovou skalou naozaj našli kotol plný peňazí, no nešlo im ho vytiahnuť, tak ktorýsi z nich zahrešil, vtedy zahrnelo, spustil sa silný vietor, kotol s peniazmi sa prepadol do zeme, časť skaly sa zrútila a pod sutinami pochovala Paľovu skrýšu. Podľa druhej verzie skala sa zavrela aj s pokladom a jedného z Bezekovcov prepustila až po roku.

O Paľovi Demikátovi je i zbojnícka balada:

Veru už zabil'i Demikáta Paľa. Maľi dovoľeňia od pána Šurmana.

Pán Šurman sa d'ívau zo sáskej bučiňi, ako Demikáta Paľíka mučil'i.

Ktože ho zabíjau? Bezekouci plaňí. Ulakomil'i sa na ten turák maľí.

S čímže ho zabil'i? Ľen z jeho duplouki. Čo si nadobudou pri jeho frajerki.

Ktože ho nariekau? Ľen jeho frajerka. Kerá je v Klokoči najhodnejšia d'ieuka.

Po poľi Bezekou krvaví chodňičok. Ktože ho krvaviu? Demikát Paľíčok.

Podľa zápisu Plicku z Očovských Dúbrav je verzia textovo skromnejšia a odvoláva sa na súhlas cisára so zabitím zbojníka, zároveň obsahuje výčitku, prečo sa nebránil, „mau valašku v rukách, veď bou chlapík súci“.

Dušan Kočlík

Turistika po Stožku

V minulosti, keď niekto spomenul paličkovanie, každému sa vybavila umelecká ľudová tvorivosť, vytváranie paličkovanej čipky pomocou drevených paličiek, od ktorých táto činnosť prevzala názov. História paličkovanej čipky je na Slovensku už od 16. storočia. Vytvárali sa odevné čipky ako súčasť krojov a interiérové čipky.

V dnešnej dobe paličkovanie našlo nový rozmer. Ľudia v rámci zdravého životného štýlu začali používať Nordic Walking, teda techniku severskej chôdze s paličkami (odtiaľ sa medzi ľudí rozšíril názov paličkovanie). Zaviedli ho v škandinávskych krajinách ako tréningový program zameraný na celé telo a aktivitu počas letnej prípravy určenej pre bežecké lyžovanie. A tento druh športu sa rozšíril aj v našej obci. Nordic Walkingom sa dá za hodinu spáliť o tretinu viac kalórií ako pri bežnej chôdzi a navyše vďaka paličkám šetrí kĺby.

V Stožku máme veľa vhodných trás na paličkovanie. Zmapoval som niekoľko základných, pričom každý okruh začína pri Obecnom úrade Stožok.

Prvá trasa – krátky okruh meria 2,78 km, prevýšenie 70 m a jeho prejdienie trvá približne 30 minút. Trasa vedie od obecného úradu popri kostole a na autobusovej zastávke Pížikovci (najvyšší bod prvej trasy 464 m. n. m.), odkiaľ je pekný výhľad, klesáme do časti „Na árendy“ k posledne postaveným bytovkám okolo štadióna, prekročíme v Krenskom jarku Stožocký potok (najnižšie miesto trasy – 399 m. n. m.), vystúpame ku kultúrnemu domu a znovu pred obecný úrad. Trasa je nenáročná, vhodná aj na prechádzku s deťmi, ide sa po asfaltovej ceste, hoci premávka nie je veľká, je potrebná určitá obozretnosť, ale to platí aj o ďalších okruhoch. Preto je potrebné si vziať na seba reflexné prvky. Prvá trasa kopíruje z väčšej časti hranice chráneného vtáčieho územia Poľana.

Druhá trasa – stredný okruh, meria 6,14 km, prevýšenie 170 m, jeho prejdienie pohodlnou, stredne rýchlou chôdzou trvá približne 80 minút. Vyrazíme rovnako od ObÚ popri kostole a pri autobusovej zastávke Pížikovci prejdeme rovno cez celú osadu Pížikovci a keďže myslíme na pitný režim, na križovatke prejdeme ľavou stranou po šotoline k medokýšu Petrov prameň (od obecného úradu 1,83 km), prejdeme cez jarček, po ľavej strane minieme pamätník padlým v II. svetovej vojne a prideme na cestu obchádzajúcu Vrch Stožok. Vrch Stožok je obľúbený cieľ paraglajdistov a meria 622,9 m. n. m. Pokračujeme osadou Pastorkovci, kde pri prvej skupine domov je najvyšší bod trasy 557 m. n. m. Pri miernom klesaní minieme starú lipu, tipujem, že to môže byť najstarší strom našej obce. Lipa je vtipne skráslená dvierkami a malým oknom a pred ňou vyrástla skalka. Medzi domami prejdeme na asfaltový povrch, osadu Vyletelovci, minieme polorozpadnuté maštale a cestou cez osadu Šakovci popri nových bytovkách a štadióne sa vrátíme pred obecný úrad. Dĺžka trasy 6,14 km je aj s krátkou odbočkou k Petrovmu prameňu.

Tretia trasa – dlhý okruh, meria 8 km, prevýšenie 250 m, čas prejdenia individuálne, možno pohodlne za 110 minút. Od obecného úradu tento raz odbočíme popod kultúrny dom k štadiónu, novým bytovkám, osadou Šakovci a za maštalami poľnou cestou vystúpame k historickej zvoničke na Šakovom vrchu, od obecného úradu to je 2,65 km. Po 200 metroch po ceste míňame pozostatok bane Anton vpravo a Baniská po ľavej strane. Na najbližšej križovatke (3,27 km) odbočíme po poľnej časti vľavo popri časti tzv. Malé Slatinské a Jašov Vrch, prideme do osady Krátkovci, cestou popred prvý dom ideme vpravo a stúpaním sa dostaneme na nádhernú panoramatickú vyhlídku a od nej ďalej do osady Štefanov laz, kde pri kríži pod brezou je najvyššie miesto tejto trasy 631 m. n. m. Tu sa otvára úchvatný výhľad na Vtáčnik, Kremnické vrchy, Veľkú Fatru, Ďumbierske Nízke Tatry, Poľanu a okolité obce. Od kríža serpentínou klesáme nadol, pripojíme sa chvíľkovo na diaľkovú rudnú magistrálu (červená turistická značka), po pravej strane minieme Čierny vrch a cestou klesneme k Vrchu Stožok popri Petrovom prameni cez osadu Plžikovci do stredu obce pred obecný úrad.

Komu tieto trasy stále nestačia, má možnosť pri Jašovom Vrchu prejsť cestou na Sliacku Poľanu, kde sa napojíme na spomínanú rudnú magistrálu, z nej môžeme odbočiť na vrch Ostrôžka (876,8 m. n. m.), vrátiť sa na magistrálu a tú opustiť cez Čierny vrch v smere na Petrov prameň a centrum obce Stožok. Výškovo je táto trasa najnáročnejšia, samotná osada Sliacka Poľana je v nadmorskej výške 810 m, rudná magistrála za obcou prechádza výškovo cez 850 m. n. m. Pekný výhľad na obec Stožok je kúsok pod vrcholom Ostrôžky. Rudná magistrála je pomerne málo známa diaľková turistická trasa značená červenou značkou, ktorá začína na stanici v Zlatých Moravciach, meria 240 km a končí na vrchu Stolica na východnom okraji NP Muránska planina. Na svojej trase prechádza Štiavnické vrchy, Ostrôžky, Detvu, Poľanu, Vepor, Hrb, Hronček, Obrubovanec, Tlstý javor, Klenovský Vepor, Zbojskú, Muránsku planinu. Trasa je niekoľkodenná a vzhľadom na jej charakteristiku je pomerne dobrodružná. Zaujímavosťou je, že osada Sliacka Poľana bola vďaka chybe kartografov a geografov premenovaná na Sliacku Podpoľanu. Nesúhlasí to ani so vznikom osady, keď na obranu turecko-uhorskej hranice, ktorá prechádzala cez Ostrôžky, boli povolani z Liptova drevorubači a ďalší novousadlíci, ktorí na Ostrôžkach a na horskej ceste od Horného Tisovníka budovali a udržiavali záseky, a tak bránili postupu Turkov v smere na Víglaš a k stredoslovenským banským mestám. Priezviská novousadlíkov boli Sliacky, Chlebničan, Oravec a od priezviska Sliacky je aj odvodený názov. Podpoľana je novovytvorené slovo. Sliacka Poľana kedysi patrila do katastra Stožku, teraz pod Starú Hutu. V monografii Karola Antona Medveckého: Detva je tiež spomínaná uvedená osada ako Sliacka alebo Sliacková Poľana. Na vtedajšom území obce Stožok bolo neďaleko miesto pod názvom Hliadzanka, názov je odvodený od hliadky – vartovky.

Ďalšou z turistických možností je využiť novú cyklotrasu cez Medzichvojno, Kocáň, ktorou prideme do Klokoča popri medokýšu do centra obce, kde odbočíme na Horný kút, prekročíme Klokočský potok a cez Malé Slatinské sa popri našej zvoničke vrátíme do obce Stožok. Spomínaná trasa k obecnému úradu meria približne 12 km.

Rok 2022 a jeho výčiny

Globálne otepľovanie a prudké zmeny počasia poznačili aj našu obec. 30 januára 2022 nejdneho prekvapila víchrica, ktorá sa prehnala našou obcou, avšak spôsobila len drobné škody. Jar a leto sa nieslo v znamení sucha, nedostatku zrážok, čo spôsobilo vysychanie miestnych tokov. Tráva usychala na koreni a výsledok deficitu vlahy sa prejaví aj na úrode. Vyskytol sa nezvyklý jav, keď začiatkom augusta už listnaté stromy na Rohoch, Ostrôžkach zmenili farbu, listy zhnedli a začali opadávať. Mohli sme pozorovať menej vtáctva, najmä lastovičiek, ktorým vadil nedostatok vody a vysoké teploty. Akoby toho nebolo dosť, pokračovala pandémia koronavírusu a vojna na Ukrajine postihla celú Európu, čo prinieslo obrovskú energetickú krízu, ktorej následky sa čiastočne prejavili, ale nás najmä postihnú v blízkej budúcnosti. K neistotám prispieva aj dlhotrvajúca vládna kríza. Európska únia nastupuje cestu šetrenia, ktorú pocítíme všetci. Rast cien energií postihne každého jednotlivca a taktiež hospodárenie obcí. Je preto na každom z nás, aby sa prispôbil situácii a prispel svojím dielom k rozumnému hospodáreniu a úsporám, čím bude šetriť nielen svoju, ale aj obecnú kasu. Príkladom môže byť aj nedávno distribuovaný leták, ktorý vysvetľoval nutnosť zvýšenia ceny vodného a stočného v obci, vzhľadom na zanášanie čističky odpadových vôd nevhodnou likvidáciou, napr. vlhčených obrúskov. Podobne dôsledné triedenie odpadu pomôže pri šetrení, pretože z percenta vytriedenia odpadu sa stanovuje aj sadzba. Aktuálne sa podľa hodnotenia z roku 2021 nachádzame v štvrtom stupni medzi 30 – 40 %.

Dušan Kočlík

Bc. Štefan Hukel'

Ako sa stane z tvrdého metalistu folklorista? Stačilo odlúčenie od rodného kraja a staré korene sa ozvali, a tak sa stalo, že Štefan Hukel' zo Stožka na vojenčine v Hraniciach na Morave vyrobil svoju prvú drevenú valašku.

Hovorí sa, že genetika nepustí a zafungovala aj v prípade pána Hukel'a. Bodaj by nie, keď stará mama robila kroje, mama vyšívala, krásne spievala, otec hral na heligónke, starký na píšťalke, ústnej harmonike a krosná sa odkladali iba na sviatky.

Po návrate domov začal vyrábať kovové a mosadzné valašky, spoznával starých majstrov, od ktorých sa učil. Samozrejme, len od tých, ktorí mu to dovolili, lebo boli aj takí, ktorí ho odbili. Prvý kožuch robil s kombinačkami. Netušil, že existuje trojhranná ihla na kožu a kožušiny.

Retiazka na klobúku bola kedysi najdrahšia súčiastka mužského odevu. Bol to šperk a 10-vojková kedysi stála pol voľa. Zrejme túto technológiu sa nepodarilo zachovať preto, lebo bola duševným vlastníctvom majstra a nik ju nechcel prezradiť. A predsa vymretú techniku výroby retiazky v roku 1985 pán Hukel' obnovil.

Retiazka na klobúk, to je hotová veda a neverili by ste, ako zanietene o nej dokáže rozprávať. Ako nespával, v noci sa zobudil, išiel si zapáliť a rozmýšľal, ako ju urobiť. Starí chlapi hovorili, že vraj retiazku štrikovali, ale doteraz nevie prísť na to, ako to robili. Má svoj vlastný spôsob a je to poriadna piplačka.

Viac ako 40 rokov sa venuje výrobe tradičných doplnkov s charakteristickými prvkami. Vyrába valašky, krojové kožuchy, opasky, pracky, b'anciare, spony, klobúky, krpce. Pri svojej práci čerpá z historických dokumentov, literatúry, do ničoho sa nepúšťa bez naštudovania – skúma historické hľadisko, dôvod, prečo sa daný predmet vyrábala, akú mal funkciu, na čo sa používal a materiál, z čoho sa vyrábala. Ide do detailov, aby výsledok jeho práce bol identický s originálom.

Srdce zapálené pre tradície otvorilo pánovi Hukel'ovi dvere do ostro strážených zákutí starých majstrov a remeselníkov, aby dedičstvo našich predkov nezapadlo prachom.

Mgr. Mária Šajgalíková, oddelenie
kultúry Banskobystrického
samosprávneho kraja

Lukáškove kolesá

V športovo-oddychovom areáli v Stožku sa v nedeľu 12. 6. 2022 uskutočnil benefičný koncert s názvom Lukáškove kolesá. Cieľom charitatívnej akcie bola finančná pomoc určená na kúpu auta pre nášho stožkárskeho Lukáška. Krásnu myšlienku sprevádzal bohatý kultúrny program. V úvode sa predstavil Divadelný ochotnícky súbor Stožkár s Rysavou jalovicou, po nich tanečný súbor Horúce srdce z Detvy, heligonkári z Podpoľania, deti z našej Základnej umeleckej školy v Stožku, Ujo Jano, Detva Band, Kabát revival a mnoho ďalších. Okrem programu boli pre všetkých pripravené rôzne atrakcie. Pre deti maľovanie na tvár, farmársky park, remeselné dielničky, ukážky policajnej a hasičskej techniky, štvorkolky, ochutnávka sladkostí, cukrová vata a mnoho ďalších. Veríme, že vyzbierané financie aspoň trochu pomohli nášmu bojovníkovi Lukáškovi. Všetkým, ktorí prišli podporiť dobrú vec, srdečne ďakujeme!

Letné kino Stožok

Kiná pod holým nebom alebo nazývané aj letné kiná sa dnes tešia čoraz väčšej obľube. Sú vyhľadávaným miestom detí, mládeže i dospelých počas teplých letných večerov, kedy môžeme tráviť čas vonku, v prírode a zároveň si pritom pozrieť výborný film či rozprávku. Minulý rok sme tak mali možnosť navštevovať letné kiná pod holým nebom vo viacerých obciach a mestách v našom regióne Podpoľanie. V našej obci sa letné kino tešilo tiež veľkej obľube a po minuloročnej úspešnej sezóne sa plátno letného kina Stožok rozsvietilo aj počas tohto leta. V mesiaci júl a august počas prázdnin sa premietali detské animované rozprávky a pre veľký záujem je v pláne pokračovať v premietaní aj počas jesene s filmami pre dospelých. Samozrejme, ak to jesenné počasie dovoľí a bude o premietanie naďalej záujem.

Veľká vďaka patrí Peťovi Danišovi a Stanke Danišovej za celú organizáciu letného kina v Stožku, Janke Luptákovej a Janke Ďurinovej za výbornú obsluhu počas letného kina a všetkým, ktorí letné kino navštevovali a podporili kultúru v našej obci.

Dominika Vajsová

3. NIEČO, ČO JE DOBRÉ VEDIETĚ

VOĽBY 2022

[Komunálne voľby 2022](#) sa budú konať 29. októbra 2022 a prvýkrát budú spojené spolu s voľbami do VÚC. Voľba je jednokolová. Volíme si starostu obce a poslancov obecného zastupiteľstva, ako aj predsedu a poslancov zastupiteľstiev samosprávnych krajov na štyri roky.

Voľby sa konajú v čase **od 07.00 hod. do 20.00 hod.**

Právo voliť do orgánov samosprávy obce má občan Slovenskej republiky a cudzinec, ktorý má trvalý pobyt v obci a najneskôr v deň konania volieb dovŕši 18 rokov veku.

Právo voliť do orgánov samosprávnych krajov má občan Slovenskej republiky a cudzinec, ktorý má trvalý pobyt v obci, ktorá patrí do územia samosprávneho kraja, alebo má trvalý pobyt vo vojenskom obvode, ktorý patrí na účely volieb do orgánov samosprávneho kraja do jeho územia a najneskôr v deň konania volieb dovŕši 18 rokov veku.

Volič komunálnych volieb dostane dva hlasovacie lístky, jeden na voľbu starostu, druhý na voľbu poslancov. Za poslancov zastupiteľstva budú zvolení kandidáti, ktorí získajú vo volebnom obvode v poradí najviac platných hlasov. Za starostu bude zvolený ten kandidát, ktorý získa najviac platných hlasov. V našej obci sa bude voliť 6 poslancov obecného zastupiteľstva za obvod Stožok a 1 poslanec za obvod Krné.

Vo voľbách VÚC podľa nových pravidiel bude za predsedu kraja zvolený ten kandidát, ktorý získal najviac platných hlasov. Voliči si županov ako aj poslancov zastupiteľstiev samosprávnych krajov zvolia na štyri roky. Volič môže voliť len v obci svojho trvalého pobytu vo volebnom okrsku, v ktorého zozname voličov je zapísaný.

Občania našej obce patria vo voľbách do VÚC do Volebného obvodu č. 4 Detva a za tento volebný obvod sa volia traja poslanci.

Dušan Kočlák

Opakovaná výzva

Vážení občania!

V obci Stožok je vybudovaná kanalizačná sieť s jej vyústením do čističky odpadových vôd. Počas prevádzkovania tejto čističky odpadových vôd obec ako jej vlastník vynakladá veľké množstvo finančných prostriedkov na opravy čerpadiel zničených najmä jednorazovými vlhčenými utierkami.

Vlhčené utierky sú vo vode nerozpustné! Prečo? Sú zložené zo 100 % viskózy. Táto jemná plastová textília sa, na rozdiel od toaletného papiera vyrobeného z prírodnej celulózy, nerozkladá vo vode.

Kde patria použité jednorazové vlhčené utierky? Patria jednoducho do smetného koša, lebo je to komunálny odpad.

Veľké množstvo ľudí vyhadzuje použité jednorazové vlhčené utierky do splachovacej toalety. Utierky majú tendenciu ukladať sa v záhyboch a tesneniach potrubí, čím vytvárajú vysoko odolnú masu. Použité utierky, ktoré priplávajú do čističky odpadových vôd, upchávajú sítá, ktoré zachytávajú plávajúce látky, omotávajú sa okolo čerpadiel a tie je potom potrebné opravovať, ak nie vymeniť.

Aký následok majú zvýšené náklady na prevádzku čistiarne odpadových vôd? *Je to jednoduchá matematika.*

Zvýšené náklady = zvýšená cena stočného!

Skúste sa zamyslieť a vstúpiť si do svedomia, milí spoluobčania. Nerešpektovaním a svojím nedbalým prístupom spôsobujete škodu na obecnom majetku a následky si odnášame všetci.

Darina Petrincová
starostka obce

4. PODUJATIA OBCE

Gulášmajster 2022

Koncom mája sme u nás mohli opäť privítať všetkých fajšmekrov tradičných i netradičných gulášov. Od skorého rána pri vyváraní povestných gulášov vane vôkol príjemná vôňa cibule, zovšadiaľ zaznieva smiech, spev, hudba i hlas moderátorky Mirky Lend'ákovovej. Aj keď gulášik nemá korene v našej gastronómii, napriek tomu sa stal jedným z našich najobľúbenejších jedál, jednak kvôli nenáročnosti prípravy, ale aj vďaka znamenitej chuti. Veruže, u nás sme už jedli guláše na najrôznejšie spôsoby – hovädzí, bravčový, baraní, z diviny, s hríbkami, pikantný... Všetko závisí od ingrediencií a tie si naši GULÁŠMAJSTRI nechávajú sami pre seba, aby na povestnej obecnej súťaži čo najviac ohúrili chuťové poháriky všetkých členov poroty. Hoci v tejto kulinárskej akcii nejde tak o výhru, ako o zábavu, spríjemnenie májovej soboty, ale pripravenými cenami sa nedá pohrdnúť. Veď vyhrať gril, kotlík, balík chutného mäsa, víno, súdok piva a mnohé iné zaujímavé ceny sú nielen krásnou spomienkou na príjemný deň, ale aj praktickou pomôckou na prípravu rôznych pochúťok. Víťazom tohtoročného Gulášmajstra sa stala obec Podrečany, srdečne gratulujeme! Celé

podujatie obohatil kultúrny program, v ktorom sme videli krásny program detí z našej ZUŠ i FS Chotár z obce Klokoč. Veríme, že nám situácia dovolí uskutočniť túto akciu i budúci rok.

Ďakujeme všetkým sponzorom!

Slavia Production Systems, a. s., Detva;

ASTA-STAV, s. r. o., Matúš Strelec;

BAPO Detva, s. r. o.;

Bystriansky, s. r. o., Detva;

PK Metrostav, a. s., Žilina;

M-trade-Ag, s. r. o., Látky;

Slatinská pekáreň, s. r. o.;

VERÓNY OaS, s. r. o.;

FIREĐ, s. r. o., Detva;

TOMS-SK, s. r. o., Detva;

Máriu Pedersen, a. s., Zvolen;

AKCENT NOVA, s. r. o., B. Bystrica;

Knar, s. r. o. – P. Matúška;

Dataprint sk, s. r. o., Detva – P. Daniš;

PNEU DT, s. r. o., Stožok;

PPS Group, a. s., Detva;

Reinkarnácia – Michal Machala;

Kofola, a. s., Rajecká Lesná;

Heineken Slovensko, a. s.;

Plzeňský prazdroj, a. s.;

Roľnícke družstvo – Kriváň;

Lekáreň Hriňová

Radoslava Búdová

Rozprávkový les

Škola sa skončila, ale deťom sa oddychovať vôbec nechcelo. Aj tento rok sa vybrali na rozprávkovú púť lesom v Stožku, tvárou tvár sa stretli so svojimi rozprávkovými hrdinami a odniesli si sladkej odmeny trošku. Hneď z úvodu, ako to už zvykom býva, zaškerili sa strigy popod svoje špicaté nosy, čosi si zamumlali a les bol razom otvorený každému, kto mal odvahu doň vstúpiť – veď čo ak je plný takýchto stríg? Strach ale rýchlo vystriedala radosť, keď deti namiesto čarovných stríg čakal v lese čarovný Harry Potter. Samozrejme, nielen on čakal deti s úsmevom. Za skorého rána sa z hlbokých vôd vynorili vodníci, láskavá Snehulienka si učesala vlasy, statoční indiáni si pomaľovali tváre, prešibaní zbojníci vyprázdnilli vrecká – všetko preto, aby mohli deti zabaviť svojím programom. Celkom hore na lúke, kde sa končila rozprávková púť, čakala odmena aj na rodičov. Guľášik rozvoňal každý kút, priestorom sa šírila vôňa cukroviniek... A napokon i zvuk hasičskej sirény. Aj tento rok sa deti mohli šantiť v pene, ktorú so sebou priniesli hasiči. Po rozprávkovom dni les postupne stíchol, aby si oddýchol a v plnej sile opäť každého privítal na budúci rok.

Radoslav Búda

Ďakujeme všetkým sponzorom, bez ktorých by nebolo možné uskutočniť takú skvelú akciu!

Slovnaft, a. s.;

Slatinská pekáreň, s. r. o.;

BAPO Detva, s. r. o.;

Bystriansky, s. r. o., Detva;

Plzeňský prazdroj, a. s.;

Pyrohas, s. r. o.;

Coop Jednota Krupina;

TOMS-SK, s. r. o., Detva;

Reinkarnácia – Michal Machala;

VERÓNY OaS, s. r. o.;

Slavia Production Systems, a. s., Detva;

PK Metrostav, a. s., Žilina;

AKCENT NOVA, s. r. o., B. Bystrica;

Dataprint sk, s. r. o., Detva – P. Daniš;

MKM Development, s. r. o., Stožok;

FIREĐ, s. r. o., Detva;

PPS Group, a. s., Detva;

Železnice SR.

5. ZÁKLADNÁ UMELECKÁ ŠKOLA STOŽOK

„Od začiatku roka na plné obrátky“

Začiatok kalendárneho roka sa po vianočnom oddychu zvyčajne nesie v znamení nových plánov a očakávaní. Tak tomu bolo aj v našej škole. Aj keď prvé mesiace sa niesli v určitej neistote, napriek tomu sme prvé školské dni v novom roku „rozbehli“ do rýchleho pracovného tempa. Aj keď u niektorých žiakov bol ten rozbeh ťažší, snažili sme sa zo všetkých síl dostať do starých koľají. Hybnou silou, ktorá nás hnala vpred, boli plánované vystúpenia, koncerty a súťaže. Ďalšou motiváciou bol pre nás plánovaný zájazd do Chorvátska. V marci sa začalo s rekonštrukciou kultúrneho domu, tak sme museli vyučovať v provizórnych podmienkach,

no myslím si, že sme to v rámci možností zvládli. Vystúpenia sa rozbehli v apríli. Bolo ich veľmi veľa, preto spomeniem tie najdôležitejšie. Popri tých, na ktorých účinkujeme v spolupráci s obcou Stožok, (Guľášmajster, Rozlúčka s predškôlkami, Rozprávkový les...) nás čakali ešte ďalšie.

Úspechy a vystúpenia ZUŠ Stožok

Na krajskom kole celoštátnej postupovej súťaže a prehliadke detských a mládežníckych

speváckych zborov Mládež spieva 2022 získala **DSZ Madulina** nádherné **zlaté pásmo**. V regionálnom a krajskom kole Vidiečanova Habovka s hrou

na heligónke obsadil **Renko Matrtaj zlaté pásmo**.

V **zlatom pásme** v speve sa umiestnila **Ivanka Piovarčiová** a **Ján Pinka** s hrou na heligónke získal **strieborné pásmo**. V máji sme uskutočnili interný koncert v ZUŠ Stožok, klasický koncert v našom farskom kostole. Na celoslovenskej cimbalovej súťaži v Prešove získala **Radka Plošická, Nikola Lomenová** a **Timea Dorotovičová zlaté pásmo**. V krajskom kole Slávik Slovenska obsadila **Karolína Buzáková 3. miesto**. V júni na regionálnej súťaži v hre na sláčikové nástroje Zlatá struna v Hriňovej obsadil **Ján Kliment zlaté pásmo**.

Učitelia výtvarného odboru, v rámci projektu Nádacie SPP, v ktorej sme získali finančné prostriedky v hodnote 1500,- eur na nákup grafického lisu, rámov na vyšívanie krivou ihlou a všetky sekundárne veci k tomu potrebné, sa rozhodli zorganizovať workshop Zdobenuô Podpoľania, na ktorom žiakom ukázali techniky vyšívania krivou ihlou i výtvarnú techniku linorytu, kde zobrazovali ornamenty

a kvety z krojových častí ženského a mužského kroja Podpoľania. Naše deti vystupovali na benefičnom koncerte v Stožku Lukáškove kolesá. Spievanky pod Poľanou v Detve priali našim dievčatám, **Adrianka Malatincová** obsadila **2. miesto**, **Karolínka Buzáková**, **Ivanka Piovarčiová** a **Tamarka Zvalová** sa umiestnili na **3. mieste**. Na celoslovenskej súťaži v hre na sláčikových nástrojoch Zlatá Struna v Detve získal **Matej Budinský strieborné pásmo**. Záverečný koncert žiakov hudobného a tanečného odboru sa konal 20. 6. 2022. V júni sa konala výtvarná súťaž „Podpoľanie na poštovej známke“, v ktorej sa **Katarína Výbošťoková** stala **absolútnou laureátkou celého podujatia**. Všetkým srdečne gratulujeme!

Nech nám „energia“ z leta vydrží celý školský rok

Po úspešnom ukončení školského roka v ZUŠ Stožok na nás čakali aj povinnosti v letných mesiacoch. Na Folklórnych slávnostiach pod Poľanou sa naša DĽH Stožkárik predstavila v hlavnom programe, zahráli skladbu inšpirovanú hrou nášho rodáka Jozefa Melicherčíka-Hucíka zo Stožku „Gajdovaná“. Aj tu je dôkaz, že my, učitelia a žiaci ZUŠ Stožok, nezabúdame na našich predkov, na tradície a stále sa snažíme vštepovať našim žiakom, aby si vážili to, čo tu doma máme. Dňa 19. 7. 2022 sme sa vo večerných hodinách pobrali do zahraničia. Na Istria Folk Fest 2022 v Chorvátsku nás čakala prezentácia našej ZUŠ-ky. DFS Poničan a DFS

Stožkárik sa predstavili na tomto festivale po troch rokoch. Takže sme nešli do úplného neznáma. 43 cestujúcich v 11 apartmánoch v rezorte pod majestátnymi borovicami Kanegra Plava Laguna na severe Istrie v blízkosti mesta Umag. Kamenistá pláž a aj stravovacie zariadenie bolo vzdialené asi 300 metrov od apartmánov, takže sme mali všetko na jednom mieste. Prvé dva dni sme mali všetko vo svojej réžii, nácviky, kúpanie a aj exhibičný futbalový zápas žiakov a učiteľov, kde nastúpili dve

špičkové slovenské mužstvá z Poník a Stožku. Výsledok zápasu nebol dôležitý, ale išlo o tú srandu, aj keď chlapi boli nahnevaní, že ich „baby“ nabili.

Prvé vystúpenia sa konali v krásnych mestách Umag a Novigrad, keďže boli vo večerných hodinách, cez deň sme sa ešte mohli okúpať v mori. Určite sme boli všetci nervózni, ale všetko dobre dopadlo. Samozrejme, najviac si po vystúpení prišli na svoje dievčatá, ktoré celý týždeň omieľali: „Pán učiteľ, kedy pôjdeme na nákupy?!“ Hlavne vystúpenie v meste Novigrad malo očarujúcu atmosféru, pretože bolo priamo v historickom centre, kde sa na nás pozeralo plné publikum. Na tomto festivale sa predstavili ešte folklórne súbory z Maďarska, Česka a Slovenska. Najhoršie na tomto zázjazde asi bolo to, že sme museli ísť už v nedeľu 24. júla domov. Všetci sme sa zhodli, že na takýto zázjazd by sme mali ísť opäť aj o rok.

Po príchode z Chorvátska nás čakali ešte ďalšie vystúpenia, dňa 27. 7. sme spolu s Fsk Poničan zagratulovali kultúrnym programom nášmu chýrnemu spevákovi Jankovi Močkovi k jeho okrúhlym narodeninám. V auguste sme vystupovali pri príležitosti Dňa obce Hronsek a 3. septembra sme sa zúčastnili na rozlúčke s letom v obci Horný Tisovník.

Denný letný tábor v Stožku

Naša ZUŠ už po 8.-krát úspešne zorganizovala denný letný tábor, ktorý sa konal v termíne od 8. 8. do 12. 8. 2022. O úspešnosti podujatia môžeme hovoriť aj vďaka záujmu o toto podujatie. Tento rok sa tábora zúčastnilo 30 detí, a to nielen zo Stožku, ale aj širšieho okolia. Keďže bola hlavným organizátorom ZUŠ Stožok, v tábore sa deti okrem športových aktivít venovali aj kultúrno-spoločenským a umeleckým aktivitám. Podľa toho bol rozdelený aj program každého dňa.

Prvý deň dopoludnia sa deti mali možnosť vzájomne spoznať, keďže sa tu zišli aj nečlenovia ZUŠ. Vďaka tomu dokázali lepšie tráviť čas pri spoločných aktivitách. V skupinách s nimi pracovali učitelia, ktorí zaujímavým a kreatívnym spôsobom rozvíjali ich vedomosti a zručnosti v hudobnom, výtvarnom alebo tanečnom odbore. Okrem učiteľov ZUŠ s deťmi pracovali aj dvaja externí lektori. Ostatné deti sa venovali športovým aktivitám v športovo-oddychovom areáli. Popoludňajšie aktivity boli orientované na šport. Tretia časť dňa mala oddychový charakter, kedy sa pozerali rozprávky alebo sa deti venovali spoločenským hrám. Podobným spôsobom bol rozdelený aj harmonogram nasledujúceho dňa. Synagógu v Lučenci, starú smaltovňu sme navštívili tretí táborový deň, v mestskom parku sme robili rôzne športové aktivity, ktoré sme spojili s návštevou minizoo, v tunajšej reštaurácii sme mali zabezpečený obed. Štvrtok bol zameraný na turistiku v okolí obce Stožok. Posledný deň patril umeleckým aktivitám. Každý deň prebiehalo stravovanie formou desiaty, obeda a olovrantu, samozrejme, nechýbal pitný režim. Myslím si, že leto bez tohto každoročného podujatia si už nevieme ani predstaviť.

Na začiatku školského roka 2022/2023 do školy nastúpilo v septembri 196 žiakov vo všetkých odboroch. Chcem všetkým popriať hlavne veľa energie a chuti, aby nás už nezastihli žiadne zlé veci a plní odhodlania sme mohli reprezentovať svoje umenie v čo najväčšom meradle na mnohých vystúpeniach pred svojimi divákmi.

Mgr. Michal Budinský, DiS art.

6. MATERSKÁ ŠKOLA STOŽOK

Návšteva gymnastickej telocvične v Detve

Marcový pondelok sa niesol v znamení športu a športových aktivít. Šaty, sukne či nohavice detičky z MŠ vymenili za športové oblečenie, pretože sme sa vybrali do gymnastickej telocvične v Detve. To bolo radosti, keď deti uvideli prichádzať veľký autobus. A to nehovorím o tom, ako sa tešili, keď

sme prišli do obrovskej telocvične. V podnetnom a bezpečnom prostredí upravenom na cvičenie sme si najskôr pod vedením pani trénerky rozcvičili celé telo. A potom nás už čakali rôzne disciplíny. Naši najmenší mohli kráčať po kladine, kde sa snažili udržiavať rovnováhu, zdolávali prekážkovú dráhu či skákali

na trampolíne. Najviac sa vyšantili skákaním do molitanovej peny, kde sa brodili obrovským množstvom molitanu. A na záver sme si spoločne zahrali oddechovú hru Na zvieratká. Detúrence tu získali nové skúsenosti, zdokonalili si obratnosť, koordináciu pohybov a v neposlednom rade prekonal aj svoj strach. Veď zacvičiť si v telocvični, zmerať si sily s kamarátmi, to bol cieľ tejto akcie. Všetky deti ukázali, že z cvičenia majú radosť. Za odvahu a šikovnosť si každý odniesol diplom a sladkú odmenu. A pre nás bol najväčšou odmenou šťastný a spokojný úsmev detí.

Kolektív MŠ

Zo srdiečka pre seniorov

Deti z najstaršej triedy našej MŠ zavítali v apríli na obecný úrad, aby potešili srdcia našich seniorov. Predviedli, čo sa pod vedením pani učiteliek naučili. Program sa niesol v podobe tanca, spevu a básní. Krásnym vystúpením rozveselili všetkých seniorov a vyvolali na ich tvárach úsmev a radosť, kedy aspoň na chvíľu pozabudli na svoje problémy, starosti a bôľky.

Po programe nasledovalo ešte jedno malé prekvapenie. Detičky našu staršiu generáciu zo srdiečka obdarovali tulipánmi. Na tvárach sme im vykúzlili úsmev a veru zaleskli sa aj slzičky. Naším starkým prajeme, aby touto etapou života kráčali v zdraví a aj radosťou z vnúčať si spríjemňovali svoju jeseň života.

Ďakujeme za spoločné chvíle strávené s nimi a tešíme sa opäť nabudúce!

Kolektív MŠ

Deň Zeme v MŠ

Každý rok je 22. apríl Dňom Zeme a pripomínajú si ho milióny ľudí na svete. Pri tejto príležitosti

sme si aj v našej škôlke pripomenuli tento dôležitý dátum, kde sme aspoň trochu mohli spolu s našimi šikovnými deťmi prispieť k čistejšiemu okoliu našej škôlky. Počas celého týždňa sme deti učili, ako správne triediť odpad, čo smieme a čo nie robiť v prírode, učili sme sa básničku ku Dňu Zeme. Deti

mali pripravené rôzne aktivity, spoločne sme na túto tému vytvorili krásny plagát. V okolí našej škôlky sme vyzbierali smeti, posadili paradajky a kvietky, vyčistili skalku i jahôdky, pohrabali piesok. Na záver sme si povedali básničku, ktorú sme sa učili počas týždňa, zaspievali si pesničku. Za usilovnosť a pomoc dostali deti na pamiatku medaily a sladké odmeny. Veríme, že takýmto príkladom aspoň trochu priblížime deťom, aké je dôležité udržiavať poriadok, nevyhadzovať smeti na zem a neznečisťovať prírodu, lebo to má dopad pre našu planétu Zem.

„Nielen v tento deň pamätajte na to, že máme svoj jediný domov chrániť nielen pre seba, ale aj budúce generácie.“

Kolektív MŠ

Noc v škôlke

„Prišla znovu táto chvíľa, keď si moja milá mama ostala v noci sama spať, lebo ja som sa prestal/prestala báť. Spím ja v škôlke mojej drahej, všetko mi behá v mojej hlávke malej. Odvážni sme všetci tu, užívame si zábavu nádhernú. Napínavé veci sa tu dejú, aj hasiči nám

zahúkali vyjú-vyjú... Skvelo nám bolo všetkým spolu, ľúbime našu materskú školu. Tešíme sa na budúci rok, a tak smelo vpred, pevný krok!“

Bolo 21. 4. 2022, štvrtok, dokonca Deň Zeme, my sme si vymysleli, že ho strávime celkom inak. O Dni Zeme ste si už prečítali, ale nám sa deň nekončil. Ostali sme spolu hľadať poklad, prekonávať prekážky, tajné

úlohy, bojovať s vlastným strachom a túžbou zažiť niečo nádherné. Detičky si užili športové aktivity, logické úlohy, divadielko, spoluprácu, zažili spoločnú túžbu splniť úlohu, ktorá nás doviedla až k vytúženému pokladu. Cestou sme stretli odvážnych stožkárskech hasičov, ktorí sa nám predviedli v plnej paráde. Húkačka húkala, prilba sa dlho na jednej hlávke neohriala. Podvečerné putovanie po Stožku sme ukončili spoločným pokrikom: „Paprika plnená – úloha je splnená!!!“ Potom nás čakala výborná večera, ktorú nám pripravila naša Kamka, veru naše bojové obľúbené „špagáty so syrom a kepučom“ (rozumej špagety so syrom a kečupom). Po dobrom jedle si treba trošku oddýchnuť, tak prišlo na rad tieňové divadlo, natiahli sme plachtu, vypli svetlá, nasvietili

žiarovku a zábava začala. Pani učiteľky to rozbehli a potom hrali naši malí herci, keď si bruško oddýchlo, čo nám ešte chýbalo? No predsa diskotéka, zábava bola veru riadna, tancovali sme všetci, svietili sme si čarovnými pásikmi na rukách, nohách, hlavách, všade, kde sa len dalo. A že spať? Veru nie, najlepšia zábava na záver, sprcha voláááá, zúbky tiež, ale to nie je ešte stále koniec, aj keď svetlá zhasli, mali sme v zásobe baterky, s nimi bola zábava, blikali sme si ako mušky svetlušky. Každá zábava však raz skončí a naše očka už boli unavené, preto k nám zavítala rozprávočka, ktorá nás zaviedla do ríše snov. A viete čo? Veru nikto neplakal, všetci sme boli plní zážitkov a radosti. Už sa nevieme dočkať budúceho roka. Iste vám o tom znovu napíšeme.

Kolektív MŠ

Deň so zvieratkami

Tento rok sme sa vybrali s našimi najmenšími deťmi pozrieť na zvieratká k pani učiteľke Simonke.

Porozprávali sme sa o tom, aké zvieratká môžeme vidieť na farmách, čo jedia, prečo sú pre nás potrebné.

Pri príchode sme si povedali, ako sa musíme k zvieratkám správať, aby sa nás nebáli. Deti mali možnosť vidieť psíka, ovečky, zajačiky, sliepočky, dokonca aj pozbierali vajíčka, natrhali zvieratám trávičku, s nadšením ich krmili a hladkali. Deťom sa všetko veľmi páčilo. Na záver si pobehali po záhrade.

Kolektív MŠ

Návšteva Farmárskeho parku v Stožku

Dňa 4. 5. 2022 sme sa vybrali s detičkami z veľkej triedy do príjemného prostredia do Farmárskeho parku v Stožku. Privítali nás milí majitelia zvieratiek, o ktoré sa príkladne starajú a oboznámili nás s prácou na farme, so životom a starostlivosťou o húsiky,

ovečky, sliepochky, koníky, ale aj iné zvieratká, ktoré na farme žijú. Dokonca sme mohli nakrímiť a pohladkať kozičky či psíky. Po zaujímavej prehliadke sme sa trošku občerstvili a pustili sa znovu do práce. V krásnom prostredí nás už čakali pripravené drevené stoly spolu s omaľovankami, kde si každý mohol vyfarbiť svoj obrázok. Záverečnou odmenou bolo skákanie na trampolíne, deti mali možnosť zahrať sa v domčeku či v stane a zajazdiť si na bicykli. Z farmárskeho parku sme odchádzali trošku unavení, ale zato plní dojmov a silných zážitkov, s túžbou ešte aspoň raz sa tam vrátiť.

Kolektív MŠ

Leziem, lezieš, lezieme

Tento rok sme sa rozhodli využiť našu stožkársku atrakciu naplno. Detičky, ktoré doma dobre polievajú a dorástli správneho centimetra, sme nechali napospas osudu v prekonávaní prekážok lanovej dráhy. V našej škôlke máme odvážne a šikovné deti, ktoré hravo zvládli prekážkovú dráhu.

Deťúrence, ktoré milí rodičia ešte musia trošku popolievať, menšieho vraztu, sme zavalili úlohami športového charakteru. Skákali, behali, tancovali, hľadali farby, veru zvládli takú našu malú olympiádičku. Všetci si prišli na svoje. Odmenou boli úžasné farebné dúhové bubliny, ktoré nezbedne lietali vo vetre

a „nechtiac“ narážali na rúčky našich nezbedníčkov. Smiech, radosť, krik, povzbudzovanie sa navzájom,

spolupráca, to všetko tvorilo náš lezecký a športový deň...

Takže, milí priatelia:

„ ŠPORTU ZDAR! A o rok NAZDAR ©!“ A ako by to

bolo, keby sme nedostali sladkú odmenu...dali sme si

teda mňamku a tešili sme sa

na obed a zaslúžený

oddych...

Kolektív MŠ

DEŇ RODINY

Svetový deň rodiny pripadá na 15. máj. Verejnosť po celom svete si v tento dátum pripomína Svetový deň rodiny (World Family Day), ktorý bol vyhlásený Organizáciou Spojených národov (OSN) v roku 1993. Význam dňa rodiny spočíva v pripomenutí dôležitosti rodiny ako základnej stavebnej bunky spoločnosti.

Rodina je domov v našom srdci, preto si ju chráňme a budujme nielen v kruhu svojho domova, ale aj tú našu rodinu- škôlkarsku. Každý jeden člen má u nás svoje nenahraditeľné miesto, ktoré nikto iný nezastúpi. Čo dávaš, to sa ti vráti, preto každý deň, ktorý sme spolu, si tvoríme my, tak si ho dochuťme hrst'ou lásky, porozumenia, pomoci, ochoty, úsmevov a radosti. Tento rok sme o čosi skôr Deň rodiny slávil, deň dopredu

na super guľáš zemiaky čistili. Ešteže máme ochotných rodičov, ktorí už od rána 12. mája v kotlíku dymili a guľášik pre všetkých chystali. Všetci sme sa spolu zišli, aby sme sa na tejto krásnej akcii zabavili. Krásny program od detí, k tomu darčeky pre tatkov aj mamičky. Po darčekom prišli súťaže, kde sme si všetci obratnosť, rýchlosť a energiu zmerali. Všetci sme boli veľmi šikovní a zato sme si veľkú cukrovú vatu zaslúžili. Venujme pozornosť medziľudským vzťahom, našim najbližším. Nie je dôležitá veľkosť našej rodiny, ale to, že spolu zdieľame život. Rodina je domov v našom srdci.

Kolektív MŠ

Vandrovka ovčieho rúna

Báseň pre Marcelku (Černákovú žienku)

Kde sa vzala, tu sa vzala,
pred dverami zrazu stála.
Macka naša, batoh riadny,
všakovakie saky-paky.
Kukali sme ako sovy,
čo tá Macka, čo to robí?
Vytáhuje, rozkladá,
čudné veci na naše stoly pokladá.

Vraví: „Pod'ťe detičky!
Vlny vám dám potrošičky!

A ide sa čuchrovať!

„ČOOOO?“ deti zrazu zvolali...

„čuchrovaat“, Macka naša zopakovali.

Čuchrujeme, čuchrujeme, obláčiky vlny máme
a čo ďalej vyrábame?

Tak nám žieňa útle, zlaté, usmievavé
 káže vlnu učesať.
 Vlna je už učesaná,
 Macka na nás znovu máva,
 vyťahuje vretienko.
 Volá: „Pod' ty, milý Janienko,
 vyskúšaj, čo vyrábali starké naše,
 aby to raz bolo vaše.“

Deti naše veru vedia, čo znamená čuchovať,
 naučili sa, na čo slúži vretienko, praslica a veru aj kolovrat.

Ďakujeme, Macka naša, príď k nám opäť raz,
 ukáž nám tých čarovných vecí ešte viac.

Ďakujeme Marcelke Černákovéj z Podpolianskeho osvetového strediska Zvolen, že nám skvelým prístupom priblížila cestu ovčej vlny. Detičky sa oboznámili s predmetmi ako vretienko, praslica. Spoločne si vyskúšali prácu s kolovrátkom. Ďakujeme za spoločne strávené dopoludnie a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu!

Kolektív MŠ

Literárna súťaž Školské ovocie

Slovíčka sú naše zlatíčka
 Učím sa ja básne tvoriť,
 hľadať s mamkou slová viem,
 až mi niekto zrazu pošle
 batoh plný krásnych cien.
 Za tú moju peknú básničku
 si zaslúžim mať pusku na líčku.
 U nás básne krásne zložili
 dve nádherné dievčiny.

Jednu Ninka volajú
 a tú druhú Lenkou nazývajú.
 Šikovnice rastú z nich,
 poklad ukrýva sa v nich.
 Len tak ďalej naše krásky,
 nech máte v živote veľa lásky.

Vy, kamaráti, nezúfajte, budúci rok sa k nim pridajte!!!

Blahoželáme Lenke Kleščovej a Ninke Petrinovej ku krásnemu oceneniu.
 Prajeme veľa ďalších úspechov!

Kolektív MŠ

NÁVŠTEVA ZŠ

Nástup dieťaťa do školy je významným medzníkom v živote každého dieťaťa. Chceme, aby škola nebola „strašiakom“, ale miestom, ktoré žiaci radi navštevujú. Preto sme koncom mája zavítali do ZŠ J. J. Thurzu v Detve, aby sme deti aspoň trošku pripravili na bezstresový a plynulý prechod zo škôlky do veľkej školy.

V škole nás pani učiteľka odvieďa do 1. B triedy, kde si deti našli nových kamarátov, a tak isto po dlhom čase videli „bývalých“ kamarátov zo škôlky. Prváci čítali, počítali a ukázali, čo robia aj na hodine angličtiny. Škôlkari sa nedali zahanbiť a poradili si s mnohými prváčkymi úlohami. Vyskúšali si, ako sa sedí v školskej lavici a s pomocou svojich nových kamarátov vyriešili zaujímavé úlohy v pracovnom liste. Predškôláci ukázali, čo dokážu – napísali svoje meno, hľadali začiatkové písmená z obrázkov, počítali na interaktívnej tabuli. Na návšteve sa im veľmi páčilo. Od prvákov a pani učiteľky Sisky Horníkovej za odmenu dostali medaily, ktoré im budú pripomínať návštevu veľkej školy. A my sme si za odmenu dopriali aj výbornú zmrzlinu. Už teraz sa tešíme na budúci rok.

Kolektív MŠ

Škôlkari v ZUŠ-ke

10. júna sme strávili krásne dopoludnie v našej ZUŠ v Stožku. Milým slovom nás privítal pán riaditeľ Miško Budinský. A hneď sme sa aj pustili do práce. Deti mali možnosť vidieť ukážky ľudových výšiviek, podľa ktorých si

vymaľovali obrázky. Pani učiteľky zo ZUŠ nám ukázali tvorbu

podpolianskych motívov rôznymi technikami. Deťom išlo veľmi dobre vyšívanie krivou ihlou.

Spoločne s pánmi učiteľmi sme si zaspievali známe piesne a precvičili si aj sluchové vnímanie. Asi najviac nás očarila prezentácia hudobných nástrojov, na ktorých sme si mohli aj zahrať. Tešíme sa, ako z malých škôlkarikov vyrastú nové talenty!

Kolektív MŠ

ROZLÚČKA PREDŠKOLÁKOV

„Dovidenia škôlka milá, veľa si nás naučila...“

Po celý čas pobytu v Materskej škole sme sa snažili deťom vsterepať lásku a úctu ku všetkému dobrému, pestovať ich vôľové a charakterové vlastnosti, formovať ich zručnosti a vedomosti. Takto vyzbrojení na prekonávanie životných prekážok a na zvládnutie nových úloh sa detičky na školu veľmi tešia. A tak prišiel ten správny čas, keď sa 17. 6. 2022 predškoláci lúčili s pani učiteľkami a svojimi kamarátmi spevom, tancom a hrami. Detičky si pripravili krásny program, zarecitovali a zaspievali na Obecnom úrade v Stožku pred pani starostkou a rodičmi. Veru vypadla aj nejaká slzička, lebo lúčenie nie je jednoduché. Dostali krásne knihy a podpísali sa do veľkej knihy na pamiatku. Rozlúčka pokračovala v našej škôlke, kde už mamičky a ockovia

pripravili pre všetkých samé dobroty, dary, začo im chceme, samozrejme, veľmi pekne POĎAKOVAŤ. Detičky dostali od pani učiteliek krásne darčeky a osvedčenia, ktoré im budú pripomínať, že chodili do našej škôlky☺

„Oci, mami, pamätáte, ako ste ma prvýkrát viedli do škôlky? Každý začiatok má aj svoj koniec.... dnes som už veľký predškolák a čoskoro veľký žiak.“

Prajeme našim predškolákom veľa úspechov v novej škole!

Buďte šťastní! Tešíme sa na stretnutia s vami!

Kolektív MŠ

Posledný deň prevádzky MŠ alebo HURÁ, prááááázdny...

Posledný deň prevádzky MŠ sme s detičkami ukončili trošku netradične. Spoločne sme si pripravili chutný, sladučký dezert na olovrant. Každý priložil ruku k dielu, deťom sa veľmi páčilo, keď napodobňovali cukrárske umenie. Na obed si zase s pomocou pani kuchárky vyhotovili pizzu podľa vlastnej chuti, aby si všetci prišli na svoje. Predškoláci sa v rúcne rozlúčili s kamarátmi a hlavne s pani učiteľkami a tetami Jankou a Kamilkou, ktorým budú veľmi chýbať!!! Po peknom

spoločne prežitom dni sme si vzájomne popriali nádherný zvyšok prázdnin a nastupujúcim prváčikom veľa elánu a chuti učiť sa vo veľkej škole!

Kolektív MŠ

Koncoročný výlet SAFARI vo Zvolene

Deň detí – výnimočný deň sme oslávili úletom do sveta hier, preliezačiek, všakovakých šmýkačiek, guľičiek, trampolín a najbláznivejších prekážok, aké si len vieme predstaviť, v detskej herni SAFARI vo Zvolene. Cestovali sme tam autobusom, u jovi šoférovi deti cestou zaspievali rôzne hitovky, na ktoré určite tak rýchlo nezabudne. V herni sa deti vybláznili dosýta. Okrem smiechu, radosti prekonávali strach, pomáhali si navzájom, delili sa o hračky. Plní zážitkov sme sa unavení, ale šťastní vrátili späť.

Ďakujeme majiteľovi za skvelý prístup a darček pre každé dieťaťko v podobe ďalšieho vstupu zadarmo, ktoré si detičky našli vo svojich skrinkách.

Oslava Dňa detí bola ako sa patrí a už teraz sa tešíme, kam nás vietor zaveje o rok.

Kolektív MŠ

7. ZO ŠPORTU

ROZPIS ZÁPASOV OŠK STOŽOK SEZÓNA 2022/2023 jeseň

A muži

Kolo	Termín konania	Domáci	Hostia
3K	21.08.2022 16:00	OŠK Stožok (A)	TJ Družstevník Bzovík (A)
4K	28.08.2022 16:00	TJ Družstevník Očová	OŠK Stožok (A)
5K	04.09.2022 15:30	OŠK Stožok (A)	TJ Slovan AX Budča (A)
6K	11.09.2022 15:30	TJ Družstevník Látky	OŠK Stožok (A)
7K	18.09.2022 15:00	OŠK Stožok (A)	TJ Agro Ostrá Lúka
8K	25.09.2022 15:00	TJ Kriváň (A)	OŠK Stožok (A)
9K	02.10.2022 14:30	OŠK Stožok (A)	OZ OFK Sebechleby (A)
10K	08.10.2022 14:30	MFK Strojár Krupina (B)	OŠK Stožok (A)
11K	16.10.2022 14:00	OŠK Stožok (A)	FK Zvolenská Slatina
1K	23.10.2022 14:00	OŠK Stožok (A)	TJ Tatran VLM Pliešovce (B)
2K	29.10.2022 14:00	MFK Vígfaš - Pstruša	OŠK Stožok (A)

U13 žiaci

Kolo	Termín konania	Domáci	Hostia
1K	03.09.2022 10:00	OŠK Stožok (A)	TJ T VLM Pliešovce (A)
2K	10.09.2022 10:00	OŠK Stožok (A)	TJ Družstevník Očová
3K	15.09.2022 10:00	MFK Detva (B)	OŠK Stožok (A)
4K	17.09.2022 10:00	OŠK Stožok (A)	TJ Detvianska Huta
5K	24.09.2022 10:00	MFK Spartak Hriňová	OŠK Stožok (A)
6K	02.10.2022 10:00	TJ T VLM Pliešovce (A)	OŠK Stožok (A)
7K	08.10.2022 10:00	TJ Družstevník Očová	OŠK Stožok (A)
8K	15.10.2022 10:00	OŠK Stožok (A)	MFK Detva (B)
9K	23.10.2022 11:00	TJ Detvianska Huta	OŠK Stožok (A)
10K	29.10.2022 10:00	OŠK Stožok (A)	MFK Spartak Hriňová

OŠK Stožok podporili:

OBEC STOŽOK

dataprint

Marian Fekiač VAR

BANSKOBYSŤRICKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

GAZDOVSKÉ ŠPECIALITY
BYSTRIANSKY

SPOMIENKOVÝ ZÁPAS „MEMORIÁL MAŤA FERKA“

Tak ako tím nezabudne na výborne odohratý zápas, na perfektne vsadený gól či výbornú prihrávku, tak nikdy nezabudne na svojich hráčov, ktorí boli jeho súčasťou a v spomienkach nimi aj navždy ostanú.

Dňa 16. júla 2022 sa členovia tímu OŠK Stožok stretli, aby si zahrali spomienkový zápas venovaný Maťovi Ferkovi, členovi tímu OŠK Stožok. Na ihrisku vystúpili tímy OŠK Stožok a FERO TEAM 2022. Ešte predtým, ako si členovia tímov nastúpili na svoje

miesta a rozhodca odpískal prvý výkop, išli všetci spoločne na cintorín, aby Maťovi, v tíme prezývaného „Fero“, zapálili sviečku a zaspomínali si na všetky tie chvíle, ktoré spoločne vo futbalovom svete prežili.

Dominika Vajsová

Šachisti bilancovali v Stožku

Tohtoročné zhromaždenie členov a priateľov šachového klubu Podpoľanie sa uskutočnilo 8. 7. 2022. Hostiteľom zhromaždenia bolo športovo-oddychové centrum v Stožku, ktoré nám poskytla starostka obce Bc. Darina Petrincová a poctila nás aj svojou prítomnosťou. Veľkou

mierou prispela k príjemnému a priateľskému charakteru tohto

podujatia. Na zhromaždení sme bilancovali naše pôsobenie v minulej sezóne tak po športovej ako aj po ekonomickej stránke, pričom sme mohli skonštatovať, že problémy spôsobené koronakrízou sa nám podarilo prekonať. Boli tiež prediskutované možnosti pôsobenia v nasledujúcej súťažnej sezóne. Po oficiálnej časti nemohol chýbať šachový turnaj a priateľské posedenie. Po ekonomickej stránke sa nám podarilo našu finančnú situáciu nateraz stabilizovať. Boli sme schopní uhradiť všetky nevyhnutné náklady spojené so súťažami družstiev. Dúfame, že v budúcnosti budeme môcť viac podporiť našich hráčov aj v súťažiach jednotlivcov.

Po dvoch sezónach strávených v 3.lige C2 sa pre budúcu sezónu družstvo Stožku vracia do 4. ligy C21. Vedenie družstva na čele s Karolom Výbošťokom konštatovalo, že štvrtá liga je vhodnejšia na zapracúvanie začínajúcej mládeže do družstva. Výkonnejší hráči majú stále možnosť vyskúšať si vyššie súťaže v družstvách Detvy a tiež na súťažiach jednotlivcov. Tradične tak robí aj Ing. Igor Longauer, ktorý sa aj v tomto roku zúčastnil na majstrovstvách Slovenska seniorov v Tatranských Matliaroch. Darilo sa mu celkom dobre, keď z 83 zúčastnených skončil na peknom 43. mieste.

Záverom chcem poďakovať za vzornú reprezentáciu nášho regiónu všetkým hráčom, ktorí do bojov zasiahli a tiež organizačným pracovníkom a rozhodcom. Vďaka patrí aj obci Stožok a Farskému úradu za poskytovanie priestorov a podporu, ako aj všetkým sponzorom a darcom 2 % z daní, bez ktorých si fungovanie klubu nevieme predstaviť.

Ing. Ján Stehlík

8. ZO ŽIVOTA FARNOSTI

Matka Páni a ochraňuje svoje deti

Keď k nám do našich domovov prichádzajú ľudia blízki nášmu srdcu, sme potešení a radi s nimi zdieľame to, čo priniesol život. V mesiaci jún do našej farnosti boli prinesené a požehnané dve „podomové kaplnky s Pannou Máriou Zázračnej medaily“, aby mohli byť prinášané a prijímané v našich rodinách a domácnostiach. Pôvod „Zázračnej medaily“ je v nadprirodzenom zjavení sestry Kataríny Labouré, ktorá mala duchovný zážitok, kde Mária v rukách držala malú zlatú guľu s krížom, ktorá predstavovala svet a v ňom každého človeka. Na jej prstoch sa objavili prstene, ktoré zosielali na zem krásne žiariace lúče. Tie lúče znamenajú, že „Mária rada rozdáva milosti a je veľmi rada, keď ju prosíme o pomoc“.

Okolo nej sa utvoril nápis: „Bez hriechu počatá Panna Mária, oroduj za nás, ktorí sa k tebe utiekame.“ Keďže tieto kaplnky boli zhotovené pre návštevy v domácnostiach a rodinách, viacerí veriaci sa prihlásili a s veľkou láskou začali prijímať túto vzácnu návštevu vo svojich domoch, na celý týždeň.

Cieľom je nielen šíriť úctu k Matke Márii, ale i posväcovanie a formácia členov rodiny. Vyrástli sme v rodine a vieme, aké dôležité sú zdravé vzťahy s členmi rodiny a k sebe samým. Všetci sa učíme žiť v rodine a dosahujeme to iba cestou ľudského srdca. Ak sa v našom živote udiala nejaká nevšedná udalosť, ktorá sa nás dotkla, precítili sme ju a prešla aj naším srdcom, malo to pre nás veľký úžitok. Práve návšteva „kaplnky Panny Márie“ nám možno ešte viac pomôže otvoriť naše srdcia aj pre potreby a vnímanie blízkych, lebo prosíme a s láskou v srdci chceme chápať druhých v ich povinnostiach, radoostiach i ťažkostiach a v srdci nájsť správny a

trpezlivý prístup k nim, ale i k sebe. Potom už nečakáme, že vždy príde k úplnej zhode a každý bude mať rovnaký vkus, názory na spoločenské otázky a rovnaký pohľad na život.

Lebo s láskou v srdci, každý dokáže i veľa riskovať a rešpektovať i veľké odlišnosti. I keď sú niekedy manžel, manželka, deti alebo starí rodičia od nás vzdialení, stále zostávajú prítomní v mysli a v srdci. Láska matky a otca učí svoje deti, ako majú spolu žiť.

„Milovať rodinu znamená vedieť si vážiť jej hodnoty a možnosti a stále ich zveľaďovať. Milovať rodinu znamená rozpoznávať nebezpečenstvá a zlá, ktoré ju ohrozujú a vedieť ich prekonávať. Milovať rodinu znamená pričiňovať sa o vytváranie takých podmienok a okolností, ktoré podporujú jej rast a rozvoj. Práve preto, že zdravá rodina učí človeka milovať, človek jej to vracia v podobe lásky k nej samej. (Familiaris Consortio v 86.)

Kaplnka s Pannou Máriou nám i členom našich rodín možno pomôže objaviť nové ešte nepoznané hodnoty nášho skromného srdca. Miesto, kde tráviš čas, s ľuďmi, ktorých ľúbiš. Miesto, kam vedie cesta, po ktorej nikdy nezablúdiš. Miesto, kde vzácna je každá hodina, to miesto je tvoj „domov“, tvoja „RODINA“.

Mgr. Jozef Figur, farár

9. JEDNOTA DÔCHODCOV STOŽOK

Činnosť JDS Stožok

Rok 2022 ešte neskončil, ale činnosť v našej JDS je už teraz dosť viac ako bohatá.

Krátko po vianočných sviatkoch sme sa dohodli, že si spravíme zdravotnú prechádzku okolo Stožku od západnej strany. Vyštartovali sme v jeden mrazivý, ale zato slnečný štvrtok od osady „Hraškovci“. Popod „,Chvojno“ bola cesta do kopca pre našu vekovú kategóriu dosť náročná. S pomocou paličiek sme to vyšľapali a dostali sme sa na cyklotrasu skoro až na „Palakovo.“ Pomalým tempom sme prešli nad športový areál a potom postupne každý domov. Počasie nám prialo, bolo nám príjemne a celou cestou nám spoločnosť robilo slniečko. Prítomným sa cesta páčila, vyrozprával sa každý s každým a dohodli sme sa, že si takúto túru ešte zopakujeme. Na ďalšiu prechádzku sme vybrali 23. 3. 2022. Využili sme aj autobusovú prepravu do „Vyletelov“. Odtiaľ sme pomalým krokom prešli pešo ponad „Petrov“ až ku „Křížu“, čo je na rozhraní Stožku a Detvy-Piešť. Pri kříži sme niektorí zotrvali v modlitbe, menšia časť sa odčlenila a prešla ešte vyššie, kde mali krásny výhľad na Kriváň. Hore sme posedeli, občerstvili sa a pomaly postupovali dolu cez „Pížíkovcov“ až do dediny. Rozprávanie, ako sa tu na kopcoch niekedy žilo, nemalo konca kraja. Hlavnými rozprávačmi boli p. Bohumel', p. Drdošová, p. Figurová a p. Fekiačová. Domov sme sa vrátili po štyroch hodinách dosť unavení, ale spokojní a odhodlaní v budúcnosti si takéto niečo zopakovať.

Podľa plánu sa 6. 4. 2022 za účasti 75% členov konala hodnotiaci členská schôdza. Po otvorení a privítaní prítomných členov ako aj hostí z JDS Dúbravy našou predsedníčkou p. Drdošovou prišlo prekvapenie. Detičky z našej MŠ pripravili pre nás pekný program, za ktorý sme sa im okrem potlesku poďakovali aj malou sladkosťou. Schôdza ďalej pokračovala a po skončení oficiálnej časti nasledovala voľná debata s malým občerstvením.

Aby sme sa len neprechádzali a neschôdzovali, tak sme v máji boli pohrabať a odpratať pokosenú trávu na cintoríne, a tak trochu pomôcť OÚ. S elánom sme sa chytili roboty, ani sme sa nenazdali, ako sme to pri reči spravili. S dobrým pocitom sme išli domov.

Dňa 26. 5. 2022 sme sa niektorí členovia našej JDS zúčastnili „ŠPORTOVÉHO DŇA“, ktorý bol v rámci okresu Detva. Súťažilo sa v behu na 60 m, hode granátom a hode šípkami. Šťastena nám nepriala, neobsadili sme žiadne miesto, ale ako sa hovorí „nie je dôležité vyhrať, ale zúčastniť sa“.

Jún bol v JDS plný aktivít. Hneď začiatkom mesiaca sme sa vybrali na celodenný výlet do Novej Bane.

Stretli sme sa na železničnej stanici v Stožku a spoločne sa prepravili do Novej Bane. Je to pekné staré banícke mestečko, konala sa tam oslava baníctva. Všetci sme sa stretli pred múzeom a ešte 1,5 hod. sme išli pešo do hôr. Bolo veľmi teplo, ale čakala nás nádherná príroda, kde bol pripravený program k tradíciám baníctva. Po krátkej prechádzke prírodou nás čakalo posedenie pri guľáši aj s pokračovaním kultúrneho programu. Domov sme sa vracali riadne unavení, ale plní krásnych zážitkov.

V júni sa tiež konala Regionálna prehliadka kolektívov a jednotlivcov ZUČ seniorov v DK A. S. v Detve. Niektoré JDS v okrese Detva si pripravili vystúpenia svojich členov či už v speve, tancoch, scénkach a iných aktivitách. Ako hostia vystúpili dôchodcovia zo Bzovíka.

Dňa 27. 6. 2022 sme boli v Detve na predstavení Radošinského naivného divadla, ktoré sa predstavilo hrou Spev kohúta. Predstavenie bolo výborné a po jeho skončení sme medzi nás pozvali p. Štepku, ktorý patrí do našej vekovej kategórie. Pán Šteпка s ochotou prijal naše pozvanie, porozprávali sme sa, urobili spoločnú fotografiu a takýto zážitok v nás ešte chvíľu potrvá.

V športovo-oddychovom areáli sme sa popoludní 3. 8. 2022 stretli pri guľáši. Tejto akcie sa nás zúčastnilo 29 členov. Pri jedení, rozprávaní a zabávaní nám čas rýchlo ubehol. Nezabudli sme ani na našich jubilantov, ktorí slávil v prvej polovici tohto roka okrúhle narodeniny a obdarovali sme ich malými darčekom.

Do konca roka ešte máme v pláne pár spoločných stretnutí, ale o tom už nabudúce.

10. NARODENÍ, OPUSTILI NÁS

Troška zo Stožka – občasník, nepredajné

Vydáva Obec Stožok. Adresa redakcie: Obecný úrad Stožok, č. 47, 962 12 Detva, IČO 00 320 293

Šéfredaktor: Mgr. Radoslava Búdová

Redakčná rada: Mgr. Dušan Kočlík, Bc. Darina Petrincová

Grafická úprava: Mgr. Dominika Vajsová

Telefón: 0915 959 920, e-mail: troskazostozka@gmail.com

Náklad: 300 kusov, **Reg. číslo MK SR:** EV 4321/11

Tlač: Obecný úrad Stožok, č. 47, 962 12 Detva, *október 2022*

Všetky vydania novín Troška zo Stožka nájdete v elektronickej podobe na internetovej adrese www.stozok.sk v sekcii Noviny

Vydavateľ periodickej tlače týmto oznamuje, že vlastníkom novín Troška zo Stožka je obec Stožok